

IFJÚ ERDÉLY

TARTALOM:

1941 JÚNIUS HÓ

Figyelő.

Gyarapodás.

Olvassunk!

**A kolozsvári FIKE
szórványmissziója.**

Iskoláinknak izenünk.

Búcsúzó diákok.

Mi munkánk.

Leányoknak.

Kiadótulajdonosok:

Bekess Károly, Dr. Imre Lajos
és Nagy András.

Megjelenik havonta.

Előfizetési ára: 1 évre 350 P.

Előfizetések beküldhetők
a 72.042. sz. csekk számlán is.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kolozsvár, Ref. Theologia.

Nádaskőri omladozó református templom.

1881-ben építtette a Konvent.

REFORMÁTUS IFJÚSÁGI SZEMLE

Főszerkesztő: Nagy András. // Főmunkatársak: Nagy Géza,
Makkay Endre, Molter Péter, Sárközy Endre. // XX. évf. 6. sz.

A FIKE 20 ÉVES JUBILEUMA. Láttunk már fényesebb ünnepet, láttuk már szebben is képviselve református társadalmunkat. De ez az este jobban illett az IKE és ezen keresztül az Ige munkájához. Csak kevesen jöttek el, csak azok gyűltek össze a Theológián, akiknek személyesen jelentett valaha valamit Istennek ügye, a zsúfoltság elmaradt, de a természet így is megtöltő közönség lelke annál zsúfoltabb volt a hálának és az örömnél érzéseivel.

Ifj. Nagy Géza, a FIKE elnöke köszöntötte az egybegyűlteket pár mondatban, de ez is elég volt egy bizonyágtételhez. Az üdvözlések felolvasása után a Református Theologia énekkara adta elő a 150. zsoltárt Benedek Kálmán vezetésével. László Dezső, az egyesület első utazótitkára beszélt ezután munkánk eddigi eredményeiről. Külsőleg nem sokat végeztünk. Néhány könyv mutatja csupán a nyomunkat. De annál kitörülhetetlenebb emléket állított magának ez a munka jónéhány erdélyi nemzedék lelkében. Ha végignézzük az elmúlt húsz év alatt eszmélkedő férfiak névsorát, a legtöbbjük ott viseli gondolkodásában és cselekedeteiben az Ige hatásait. A belmisszió minden ága ott sarjadzott ki a főiskolás csoportokban s ma már Mandzsuriában is hat az a lélek, amelyet Isten támasztott közöttünk. László Dezső előadása alatt bizton éreztük, hogy munkánknak még nagy feladatai vannak és hisszük, hogy a Lélek ereje csodákra is képes. Reményik Sándor fellépte, sajnos, elmaradt. Moldován Melinda néhány dalt énekelt és újra megállapítottuk róla, hogy Kolozsvár legkellemesebb hangú művésznője. Karácsony Sándor „bácsi” beszélt ezután a maga elragadó közvetlenségével az evangélizáció hatásáról. Boldogan hallgatjuk minden szavát és igazán büszkék vagyunk arra, hogy ő a miénk. Reméljük, hogy nagyszerű bizonyágtételét minden erdélyi konferenciánkon újra meghallgathatjuk. Az életnek kifogyhatatlan újsága ő, sohasem ismétli önmagát és mégis az örökké egyforma Krisztusról beszél. Személye élő cáfolat azok felé, akik nem hisznek az IKE mozgalmiságában, vagy a népi gondolatból a lelki munka komolyságát féltik. Befejezéstül a Theologia dalárdája adott elő paraszti nótákat. Évek óta nem hallottuk ezt a pompás együttest ilyen egységesnek és kiforrottnak. A feledhetetlen estét a hálával és reménységgel eltöltő Himnusz zárta be. Munkára fel, vár a következő 20 év!

MÓRICZ ZSIGMOND ERDÉLYBEN. Móricz Zsigmond újra Erdélyben jár, a mesemondó szeretetével utazza be visszakerült Tündérmertjét. Erdély lelkét keresi és Erdély lelkét félti a hirtelen reászakadt új világtól. Megható gyöngeséggel figyel minden magyar szavát, a főispánt éppen úgy meghallgatja, mint a szegődni készülő kicsicseledet, vagy a vonalon elkapott falusi katonát.

Érezzük, hogy az új magyar élet nyomait keresi városainkban és faluinkban. Ezért fordul elsősorban az ifjúsághoz. Kolozsvárt az egyetemi hallgatóság vendége volt, irodalmi estjét is a Méhkas szövetkezet rendezte. Láttuk boldogan csillogó szeméit a kolozsvári tapsorkán közepette és ugyanez az öröm fénylett az arcán akkor is, amikor az Apáczai-kolégium előtt, a Farkas-utcában aláírást kértek tőle a kisdíjakok. De kihez is beszéljen máshoz, mint a jövődökhöz? Szavai ostorként csattannak a mai bűnökön s bizony a középosztály, vagy az idegen „szellemiség” félenken húzódik messze tőle. Móricz Zsigmond a magyar paraszt sorsát vállalta, melléje állott és érette harcol, ha kell, egyedül, ha kell, mindenkivel szembeszállva. Megteheti, egy egész élet gazdag alkotása van mögötte és sokmindent elmondhat, amit másnak észrevenni sem szabad. Ő a magyar népiség megtestesítője, széles mesélő ereje minden magyar táj megélésének őszönös képességével tár sul: hiszen az alföldi paraszt gondolkodásának és típusának olyan tiszta hordozója, mint Móricz Zsigmond magyarázta a legtökéletesebben Erdély lelkét. Most újra olyan nagy művön dolgozik, mint az Erdély-sorozat; a magyar jobbágy hősköteménye készül s az első kötet éppen most jelent meg.

Minden üzleti hátsó gondolat nélkül, még a reklám szempontjain is jóval felülemelkedve ajánljuk minden református testvérünknek, különösen az ifjúságnak Móricz Zsigmond magyar versesgyűjteményét, a *Magvetőt*. Egészen olcsó áron olyan képet kaphatunk abban a kicsi könyvben a magyar vers fejlődéséről, amilyent az iskola sohasem adhat. Ne akadjon erdélyi diák, vagy iparosfiú, akinek az asztalán ne találjuk meg a *Magvetőt*.

Ifjúságunk boldogan gondol a vele eltöltött napokra. Alakjában az igazságosabb felosztású magyar jövődö nagy harcosát tiszteljük. Mi túl nézünk a pusztá realitásokon, de érezzük, hogy Istentől adott életerőnknek nagyszerű záloga az a szellem, mely éppen Móricz Zsigmondon keresztül méri fel, hogy kik és milyenek vagyunk. Erdély ifjúsága máris új életet álmodik a nagy mesélő által gyújtott anyagból.

KÉSZÜLJ KOLOZSVÁRRÁ! Levelet kaptunk Pestről. Hivatalos ember írja, a KIE mozgalom egyik vezetője. A borítékon, mint a KIE posta minden darabján hatalmas pecsét: *Készülj Kolozsvárra? 1941 augusztus 14–17. VI. (Hálaadó) KIE nemzeti konferencia.* Boldogan nézzük a felíratot s arra gondolunk, hogy vajjon Erdély ifjúsága tud-e már erről a hatalmas megmozdulásról? És vajjon mi készülünk-e reá annyi gonddal és szeretettel, mint ahogy magyarországi testvéreinktől látjuk?

(Folytatása a boríték 4-ik oldalán.)

Gyarapodás.

A napjainkat átfogó esemény-zuhatag úgy fedi el távolbalátásunkat, sőt tisztánlátásunkat, mint a dúsan záporozó májusi eső. Ahogy reánk hullt, tekintetünk egyszerre elhomályosodott és nem tudtunk túlnézni az eseményeken, nem tudtuk azoknak értelmét és jelentését megragadni. Pedig nem váratlanul jött. Vártuk. Sóvárgó lélekkel vártuk, hogy reánk hulljon és mégis éreztük zápor voltát, nem várt pillanatban jött voltát, akár az Észak Erdély, akár a Dél-Erdély visszatérésére gondolunk. Nem kék égből jött, hanem évtizedek komor felhőiből. Hányszor villant át lelkünkön jövetelének világosságot, reménységet adó villáma, míg ama emlékezetes napon szelid permetezéssel megindult.

Állunk az ígéretes nyári időben és fel-fel nézünk, hogy jön-e újabb esemény-zápor? Kutatólag vizsgáljuk a szép magyar eget. Egyről azonban megfélekedtünk és ma sem igen gondolunk rá, hogy a zápor nem cél nélkül jön, hogy a zápornak küldetése, rendeltetése van: megtermékenyíteni az elasszott életmezőket.

A zápor végzi a maga munkáját. Áthatja a talajt, erőt visz bele, felfrissíti, új életre teszi képessé. Nem is tehet másképp. Annak akaratából jön, aki így szólt: Leszáll az eső és a hó az égből és oda vissza nem tér, hanem megöntözi a földet és termővé, gyümölcsözővé teszi azt, és magot ad a magvetőnek és kenyeret az éhezőknek: így lesz az én beszédem, amely számból kimegy, nem tér hozzám üresen, hanem megcselekszi, amit akarok, és szerencsés lesz ott, ahová küldöttem. (Ésaiás 55: 10–11.)

Az események reánk hulltak. Úgy fogadtuk, mint a szikes talaj. Nem engedtük, hogy áthassanak, formáljanak, mássá tegyenek, nem engedtük, hogy életünket termő televénné változtassa. Megfélekedtünk arról, hogy ezeket Isten nem hiába küldte reánk, nem hiába ajándékozott meg vele. Neki ezzel célja volt: új életet teremteni a tikkadt magyar ugaron. Mi azonban másképp fogadtuk az eseményeket. Azt hittük, hogy elég nagyot kiáltanunk, vagy cifra sujtást varrni a gunyánkra. Mi csak azt vártuk, hogy mielőbb tovaszáguldjanak a komor felhők és mi pompázón kiléphessünk a tisztult ég ózondús levegőjébe. Milyen sok csalódást, fájdalmat és kiábrándulást jelentett sokak számára az, hogy a kitisztult égbolton, ha más irányból is, de felhők jelentek meg. Ezek nem ismerik az Isten kezéből kiinduló tények, események törvényét, annak formáló, alakító, mássá tevő jellegét. Azért van zápor, esemény, mert formálódni kell, mert mássá kell lenni. Nem több életlehetőség, nem több élvezethajhászat, még csak nem is több és biztosabb kenyér, hanem több munka, több áldozat és nagyobb alázatosság az, aminek az események zuhatagában végbe kell mennie. Ezt a törvényt hordozzák magukban és ennek követését kívánják meg tőlünk a megvalósult események. Ennek a törvénynek a figyelmen kívül hagyása egyet jelent a jövőről való felelőtlen ábrándozással. Szebb jövő, boldogabb és igazibb Nagy-Magyarország-e nélkül nem lesz számunkra. Ez nem emberi bölcselkedés, ez Isten kinyilvánított akarata. De ennek követése mellett várhatjuk az ígéret megvalósulását:

„Örömmel jöttök ki és békességgel vezéreltetek;
a hegyek és halmok újjongva énekelnek ti előttetek,
és a mező minden fája tapsolnak.
A tövis helyén ciprus nevededik,
és bogáncs helyett mirtusz nevededik,
és lesz ez az Úrnak dicsősége
és örök jegyül, amely el nem töröltetik.”

Ésaiás 55: 12–13.

S. E.

OLVASSUNK!

WASS ALBERT:

TETŐK FELÉ.

SZEMELVÉNY: „A TITOKZATOS ÖZBAK” C. REGÉNYÉBŐL.

Szép, tiszta időben, mikor a láthatár kitágul az elmúlás előtt, dombjainkról látszanak a havasok. Tisztán és félelmetes messzeségben állnak s dombjaink hullámai hódolva nyaldossák lábaikat.

Már gyermekkoromban megszerettem őket, mikor naphosszat csatangoltam a temetőben s egy görcsös vén diófának támasztva hátamat, órákon át bámultam a messzeség felé. A Cibles ragyogó hármass csúcsát néztem olyankor, mely bölcs, fehér fejével mintha apám lett volna éppen. Átszólt hozzám a mezőség hullámai fölött és magasságos, tiszta gondolatokra tanított.

Úgy látszott sokáig: átléphetetlen távolság van közöttünk. Súlyos éveket rakott vállunkra a történelem s a fehér csúcsok jogát másoknak adta. Mi örvendtünk, hogy élhetünk lappangva s megkapaszkodva a földbe, hajlotható dombjaink között. Csúcsokra vágyó természetünket nyomorúságos küzdelem koptatta s mindennapi zaklatás.

Talán én is lemondtam volna a fehér tetőkről, mint a többi. Mint a sok-sok tizezer, a sok-sok százezer, akik az élet napos gerincei helyett már megelégedtek eldugott völgyek barlangjaival is, csak azt tudják védeni, körömmel, foggal, ahogy lehet. De akkor valami közbe jött. Kijutottam Magyarországra.

Kijutottam Magyarországra s ez olyan volt, hogy nagyon nehéz szóval elmondani. Két hónapig készült az útlevél. Aztán zsebemben volt a jegy s felülhettem Kolozsváron a nagy szuszogó vonatra. Cluj — hirdette az állomási tábla s ez a négy betű olyan volt, mint négy kemény szurony.

Vitt a vonat. Román katonák kiabáltak, mellettem hangosan a magyarokat szidták. Nagyváradon leszálltak, csak néhány csendes utas maradt meghúzódva egy-egy sarokban. Határ. Útlelvizsgálát. Csomagomat feltúrták derekasan, pénzt akartak volna. Nem adtam. Hadd túrjanak, ha örömrük telik.

Aztán a vonat szuszogni kezdett s megindult lassan. Néztem a szembejövő mezőket s tudtam, hogy amit látok, az már Magyarország. Nagy széles rónaság volt, nyílt homlokú, mint az olyan ember, aki őszintén beszél s nincs rejtteni valója. Mentünk s megálltunk újra. Nagy fehér tábla feszült méltóságosan az ablakkal szemben s rajta fekete betűkkel: Biharkeresztes. Alatta feltűzőtti szuronnal két kakastollas csendőr. Úgy álltak ott, merev vigyázásban, mint két mozdulatlan kőszobor. S karcú zászlórúdon magyar zászló lengett. Csodálatos volt, mint mézeskalácsország,

amiről gyermekek álmodnak. Katonák és egyenruhás tisztviselők jártak a vonatunk mellett és magyarul beszéltek. A hatalom ruháját hordták és egy nyelvet beszéltek velem.

Szédületesen nagyszerű érzés volt.

Néztem a zászlót, a csendőröket és a katonákat, kiket nem ismertem s kik mégis testvéreim voltak. Megkönnyesedett a szemem és abban a pillanatban éreztem először, hogy érdemes élni.

Úgy jártam akkor Magyarországon, mint aki szegénységből jött s jómódú, idős bátyjánál van látogatóban. Szemem itta a látnivalót, de lelkem szomjasabb volt, mint a szemem s mohón itta a szabadságot és mindennap részeg lett tőle. Aztán letelt az idő s visszatértem. Biharkeresztesen a két csendőr úgy állt még mindig a tábla s a zászló alatt, mint maga a hűség és a becsület.

Indult a vonat onnan is és Magyarország lassan elmaradt. A vonatban már román szó esett s mikor újra megálltunk, nyakig voltunk megint a kiabálásban, futkosásban, piszokban és rendtelenségben.

De akkor, ahogy a román határállomáson kinéztem az ablakon, mintha hirtelen megnyílt volna a szemem. Olyan volt, mintha addig hályog lett volna rajta s a hályog egyszerre lehullt. Látam. Tisztán és világosan s nagyon magasról láttam mindent, sajátmagunkat, Erdélyt és a románokat.

Az állomáson mérgesarcú katonák kiabáltak, lompos tisztviselők futkostak s én tisztán és világosan láttam, hogy idegenek. Idegenek és nem oda tartozók, vendégeskednek csak és bitorolnak valamit. Futkosnak, kapkodnak, kiabálnak. Lomposak és rendetlenek. Céltalanok és mérgesek. Láttam és megértettem, hogy ez nem is lehet másként, ilyenek kell legyenek, mert idegenek s mert Erdély nem szolgálja őket. Nem tudnak rendet csinálni, mert nem őket jelölte az Isten, hogy rendet tartsanak. Futkosnak, kapkodnak, mert nem tudják, mihez kezdjenek a hatalommal, ami véletlenül a nyakukba szakadt. Mérgesek és kiabálnak, mert nincs a szavaiknak súlya és tekintélye. Céltalanul élnek és hebehurgyán, mindig csak annak a napnak, amelyikről biztosan tudják, hogy az övék, mert a holnap már ijesztő árnyaktól nyüzsg. Lármáznak, mert félnek a csöndtől, mely a földek felől árad, komoran és roppant súlyosan, félnek a hallgató mezőktől, mert hallgatásuk mélyén ismeretlen fekete törvények lapulnak, multnak és jövőnek, vérnek és kultúrának törvényei. Félnek a házaktól s az utcák néma csöndjétől is, mert mohos kőfalaikon a történelem

betűi komorulnak, törvénybe öntve multat és jövőt s nincs tudósuk, ki a rejtelmes betűket megfejtse. Tolakodó vendégek ők csupán s ezt tudják maguk is, azért rombolnak, dúlnak, gyaláznak mindent, mert nem lehetnek büszkéek reá, hiszen nem az övék itt semmi.

Kinyílt a szemem, láttam és megnyugodtam. Ránéztem a táblára, melyen Biharpüspöki helyett Episcopia állt, láttam mögötte a némán hallgató mezőket és mosolyogtam. Tudtam, hogy jönni fog egy nap, mikor az utolsó lompos tisztviselő kapkodva és kiabálva vállára kapja ezt a táblát s lóhalálában futni kezd vele és néha rémülten hátránéz, mert mögötte komoran és súlyosan megindulnak a földek, hogy törvényt hozzanak s rendet tegyenek. Leesett állal kullognak el a dözsölők, a telhetetlenek, a himpellérek és a csepűrágók, az egész komédiás csapat, amelyik feltolakodott a történelem színpadára, hogy új drámát mutasson a világnak s egyetlen bohóckodásnál nem jutott tovább. Fejük fölött végighasít a fűtly s a kárpit leszakad.

BÓDÁS JÁNOS:

ÁLDOTTAK, AKIK LEHAJOLNAK.

Egy fillér villant rám a porból:
— végy fel, ha kevés is vagyok!
S ott hagytam. Messzebb nézek én,
mit ér nekem fillérnyi fény,
mikor hívnak a csillagok.

S már tudom, kár így tovamenni,
sok kis fényt otthagyni vakon.
Ó mennyi kincset lép az át,
ki csak rohan, (se hall, se lát)
mértföldlélő lábakon.

Áldott az, aki le-lehajlik,
izlelgeti a percekét,
egy egy virágot felemel,
s örül, ha egy fillérre lel,
mikor gyémántot keresett.

Ó hajlotthátu milliók,
ti milliószor görnyedők!
Köztetek egynek sincs neve,
s vetelek van a föld tele,
otthonok, gyárak és mezők.

Anyák, kiket egy cérna, tű, vagy
egy gomb százszor hajolni készlet,
ó hányszor görnyedtek azér',
ami egy fillérnyit sem ér,
ki fog majd megfizetni néktek?

S néktek, aratók, magvetők!...
Sohsem felejttem nagyapámat:
vásárcsör, ha már etetett,
a szekér alól felszedett
minden lehullott szénaszálat!

Kinyílt a szemem, láttam és most már nem féltem semmit. Nagyváradon már ordíthatott a vonatvezető, tudtam, hogy Oradea csupán az álmomás. Sötét ködök között némán állott a város, állott és hallgatott. Nagyvárad volt és nem Oradea.

El kellett mondjam mindezeket. Mert attól kezdve tudtam, hogy elsőszülöttségi jogom van a fehér csúcsokhoz és nincs törvény és nincs hatalom, mely tőlük eltılthatna. És megindultam a csúcsok felé.

Ahogy lehetett. Néha ravaszkodva, néha elszánt nekilendüléssel. Szorongva, küzdve, megalkudva, véletlenekre bízva magamat, ahogy lehetett. Kapaszkodva, inat, izmot, körmöt szaggatva, majd meghúzódva, ha úgy rendelte az ész. Néha lopódzva, néha iramodva, de mindtg fölfelé.

Igy törtéttünk valamennyien, mindenki a maga csúcsai felé. Én itt a magam törtetését mondom el s ha ebben egy kicsit Erdély is benne lesz, az onnan van, hogy bár sokféle a tető, mind egy irányba megy. Csak fölfelé.

Ó hajolni kész emberek,
kezetektől épül a fészek,
ti kardtok tollat, gallyakat,
elhullt kalászt, morzsát, sarat,
míg én a csillagokba nézek.

Ti lassan jártok gyűjtögetve,
amíg az álmodók loholnak,
a derekatok ropog, vásik,
hajoltok az összerogyásig,
de belőletek nő a Holnap!

Lehet bár hős, aki próféta,
s a lehetetlennel dacolhat,
de a dicsőség a tiétek!
Hadd zengem hódolón felétek:
— Áldottak, akik lehajolnak.

~~~~~

Ifj. PAPP JÓZSEF:

NAPLEMENTE.

Hegytetőn állok roppant egyedül,
lelkembe tompa színskála vegyül,
szürke szemembe éledő homály
lepei között tömörül a táj.

Hamúszín felhők gomolygó sora
arcomon árnyat vonultat tova,
összezárt ajkam sápadt vonalát
lázás törések raja vonja át.

Elfáradt kezem fonnyadt szírmú kék
virágfejeket morzsol szerteszét,
homlokom körül kénsárga levél
erezett lapját sodorja a szél.

A kolozsvári Főiskolás Ifjúsági Keresztyén Egyesület szórványmissziójának multja és jelene.

Az erdélyi református anyaszentegyház már a kezdet-kezdetén felismerte missziói hivatását és azóta is úgy áll előttünk Erdély földjén, mint missziói egyház. Nem kell külön bizonyítanunk azt, hogy alig ismerik el Erdélyben a református valást 1564 június 11-én, már is buzgó református emberek, mint pl. Forró Miklós és mások, hozzáfognak és lefordítják a Bibliát román nyelvre és csakhamar megindul a reformáció a románok között. De most ne menjünk vissza olyan messze a multba, hanem feladatunknak megfelelően vessünk egy szempillantást a kolozsvári FIKE missziói munkáira s ezek között különösen a szórványmisszióra.

A református theologiai Fakultás felügyelete alatt álló FIKE-ben már az egyesület megalakulása évében, 1921-ben előadások hangzanak el. Amikor az egész erdélyi magyarság még alszik s nem tud elhelyezkedni az új keretek között, ez a munkaközösség az, amely a leghamarabb levonja az új helyzet következményeit és fiatalos hévvel s Istentől nyert bátorsággal vágat neki az életnek az Isten Igéjéből nyert indítások megvalósítására. Dr. Imre Lajos professzor vezetése mellett előbb vállallják a vasárnapi iskolák vezetését, majd 1924 után meglátogatják a református kollégiumok ifjúságát és megszervezik a bibliaköröket s 1924-ben már az egyesület konferenciáján képviseltetik magukat az összes református kollégiumok és két falusi bibliakör: a magyarfodorházai és a mezőkesztői földműves ifjak bibliakörrei. 1925-ben pedig még három vidéki bibliakört szerveznek: a marosújvárit, az ördögkeresztúrit és a magyarmacskásit. Gondozás alá vesznek 200 református tanoncot Kolozsváron. A vidéken, ahol csak lehet vallásos estélyeket rendeznek. Pihenés nélkül bejárják az erdélyi falvakat s ahol csak megértésre találnak, mindenütt az Ige szent fáklyájának világossága mellett hirdetik az evangéliumot, a szent összetartást és a magyar lelkiegységet. 1926-ban pedig már 15 megszervezett bibliakörrel tartják fenn a kapcsolatot s az Ifjú Erdély folyóiratuknak már 2500 előfizetője van. Ebben az évben 630 algyarapodik a bibliakörök tagjainak száma s két konferenciát rendeznek: Sáromberkén és Nagyváradon, amelyekről lelki fegyverekkel térnek haza az ifjak, hogy megharcolják hitüknek nemes harcát a sötét-séggel és az idegen csábításokkal szemben.

1927-ben az egyesület tagjainak figyelme a Kolozsvár környéki eloláhosoított magyar falvak felé irányult, ahol fájdalommal tapasztalták, hogy pusztuló magyar véreink egyre jobban beleolvadnak a nagy oláh tengerbe s az ezelőtt 100–150 évvel még magyar falvakban csak hírmondónak is alig marad egy pár magyar, mert egyfelől a kényszer, másfelől pedig a pusztító természetes asszi-

miláció következtében elvesztették nyelvüket és ezzel együtt elhagyták hitüket és nemzetiségüket. Így indulnak el az egyesület lelkes tagjai és járják be a falvakat s kezdik tanítani magyarul beszélni és imádkozni azokat, akik nem 1918 után románosodtak el, hanem még a magyar uralom alatt. Ime itt a bizonyítéka annak, hogy volt magyar iskola s a szórványok magyarsága mégis elfelejtett magyarul s lassanként beolvadt az idegen nép tesibe. Megindul tehát a szórványok gondozása, amelyet kizárólagosan református theologusok végeznek. Természetesen ezzel párhúzóan az Ifjúsági Keresztyén Egyesület végzi az összes többi munkáit is. 1928-ban már négy szórványgyülekezetet gondoznak Kolozsvár környékén református theologiai hallgatók. 1929-ben pedig az egyesület keretén belül hat előadás hangzik el a szórványok felkarolására, megsegítésére és amennyiben lehet, azoknak megmentésére. A Kolozsvár környéki szórványok mellett tervbe veszik a regáti szórványmunka beindítását s már 1929 nyarán Brezoiban és Moreniben két református theologus szervezi az ott hányódó és erkölcstelenségbe süllyedő magyarokat s évközben, a nagy ünnepekre legatust küldenek számukra, akik istentiszteleteket és gyülekezeti összejöveteleket tartanak.

1930-ban FIKE volt titkára bejárta a regáti magyar helyeket, egyre erőteljesebben ráirányítja a magyarság figyelmét a regáti misszióra. Látja, hogy nagy baj van, mert mindenütt a beolvadás veszélyezteti az Erdélyből az Ókirályságba kivándorolt gyökértelen magyarságot. Egyre többen húzzák meg a vészharangokat, hogy felébresszék az erdélyi magyarságot a közönyösségből. Így indul meg a regáti misszió egyre nagyobb keretek között s viszi a nagy idegenbe vetődött magyaroknak az egyedüli megtartó erőt: az evangéliumot s még ebben az évben mintegy 4000 Lei, azaz 133 Pengő értékben osztott ki Bibliát, énekeskönyveket és építő tartalmú vallásos íratokat közöttük. 1931 és 1932-ben a beindított helyeken teljesen megszervezeten folyik a munka a lehetőségek határain belül. 1933-ban pedig a regáti misszió újabb lendületet vesz: Brezo, Moreni, Ploesti és Bukarestben végeznek nyáron missziói munkát, az IKE református theologusai haláltmegvető bátorsággal járván és kilincselvén Bukarest és a többi városok utcáin, hogy megtudják, hol laknak magyarok, mert a helyi román hatóságok nem adták át nekik a lakosokról szóló kimutatásokat.

1935-től kezdve az erdélyi református egyházkerület 10 000 Leivel segíti ezt a munkát úgy, hogy az 1935–36. iskolai évben már harminc ref. theologus végez szórványmunkát Kolozsvár környékén 12 gyülekezetben, nyáron pedig Erdély-

szerte és a Regátban. Ugyanebben az évben a ref. theológián missziói munkaközösség alakul dr. Imre Lajos professzor vezetése alatt. Ebben a szórványszemináriumban megtárgyalják s megbeszélik a szórványmunka különböző kérdéseit s kiadják „A szórványmunka elvi és gyakorlati kérdései” című könyvet. A leglendületesebb munka ennek a könyvnek a megjelenése után indul meg, t. i. az olyan sokat hangoztatott kérdés most sokak előtt tisztán áll s az arra hivatottak érzik, hogy a tettek mezejére kell lépni. Meg is indulnak református theológusaink s kettenként járják be az eloláhosodott mezőség falvait, mások meg a regáti magyarokat keresik fel olyan helyeken, ahol eddig nem voltak szórványgondozók. 1935 nyarán 31 helyet irányoztak elő, ahol szórványmunkát kellett volna végezni, de a román hatóságok akadályai miatt csak 15 helyen működhetett 15 ref. theologus. A Regátban: Bukarest, Constanța, Dunamunte, Bacău, Craiova, Târgoviște, Brezoi, Moreni, Ploiești, Câmpina városokban egy-két hónapig végzik a lelkigondozást az itteni magyaroknak. Erdélyben csak három helyen engedélyeztetett a szórványmunka ebben az évben és pedig: Nagycégen, Mezőszentmihálytelken és Mezőujlakon. A szórványokban töltött munkanapok száma 765 s átlag egy gyülekezetre 55 nap esett. Óriási feladat hárult a munkásokra, t. i. a hatóságok tilalma ellenére írni, olvasni tanítottak magyarul, hiszen erre volt a legnagyobb szükség, mert egy egész új generáció nőtt fel anélkül, hogy írni, olvasni megtanult volna saját anyanyelvén. Nyári iskolákat létesített s így próbálták megoldani a nehézségeket. A szórványgondozók mégis mindezt felmérő és beindító munkát s a legtöbb helyen, ahol megfordultak, megindult az egyházszervezés s új egyházak keletkeztek pl. Constanța-ban, Brezoi-ban, Moreni-ben, Târgoviște-ben stb. Munkáikat sokszor gátolták a román hatóságok folytonos igazoltatásaikkal, Erdélyben pedig a kiskirályokként viselkedő őrmesterek. Pl. Bacăuban két utca felmérése után, ahol is 200 reformátust találtak, egy pár napi időtöltés után kitiltattak a város területéről. Meg kell azt is említenünk, hogy a szórványhívek számára 1936. és 1937-ben konferenciát rendezett az Ifjúsági Keresztény Egyesület Kolozsváron 17 és 75 résztvevővel. 1936-ban évközben Kolozsvár környékén 12 gyülekezetben 20 theologus munkálkodik. 1936 nyarán pedig az Ó királyságban és Erdélyben 22 gyülekezetben 20 theologus végzi a szórványmunkát, amely most már erőteljesebben folyhatott részint a theologus ifjúság szolgálatkészsége folytán, részint pedig annak következtében, hogy a református egyház jogvédelemben részesíti a szórványmunkát a román hatóságok túlkapásaival szemben. Ezen a nyáron gondozott helyek a következők voltak: Bukarest, Braila, Brezoi, Bușteni, Câmpina, Constanța, Craiova, Moreni, Târgoviște. Erdélyben: A mezőbányai tanyák, Berkényes, Kissármás, Mezőbáld, Nagycég, Nagyikland, pusztakamarási ta-

nyák, Aranyosmóric, Lompérd, Tóhát, Harcó. A 22 helységben összesen 34 hónapig, azaz 1020 napig dolgoztak, így egy gyülekezetre átlag 40 nap esett. A rendes megállapított munkakörben dolgoztak: istentiszteletet tartottak, vasárnapi iskolát vezettek, bibliaköröket és vallásos összejöveteleket tartottak és egyházi és magyar népi dalokat tanítottak. Ezen a nyáron két református theologust meghurcoltak és a marosvásárhelyi törvényszék elé állítottak, ahol miután kellőképpen igazolták magukat, felmentették. A szórványgondozók bármiféle kellemetlenséget is vállaltak, mert hiszen ők látták a legjobban a valóságot, nekik fájt a legjobban, midőn látták, hogy miképpen szakadnak le a csaták a magyar nemzetetről, hogy t. i. a második nemzedék már alig beszéli apáik nyelvét stb., de azok szemökben csillogtak az örömkönnyekek is, midőn tapasztalták a hívek áldozatkészségét, ragaszkodásukat az ősi multhoz és élni akarásukat a tenger hullámverései közepette. Ők hallgatták meg az ókirályság és Erdély legelégeltetebb helyein élő magyaroknak panaszát, midőn azok papért, imaházért, tanítóért esedeztek. Ezek a lehetőség szerint meg is valósultak.

1937-ben Kolozsvár vidékén 16 szórványgyülekezetben folyik a munka s 21 theologiai hallgató végzi. Ezek a következő helyek voltak: Apahida, Alsózsuk, Felsőzsuk, Egeresi Gipszgyár-telep, Ferencbánya, Bodrog, Kardosfalva, Nádasköröd, Magyarnádas, Magyarsárd, Oláhgyéres, Röd, Szászfenés, Szopor, Csucs, Bányabük. Ezek a helyeken s ahol lehetett, titokban tanították a gyermekeket írni, olvasni s ábécés könyveket osztottak ki nekik. Pl. Bodrogon 25—30 gyermek tanult minden vasárnap. 1937 nyarán csak 17 helyen folyik szórványmunka s 11 theologus végzi. A Regátban: Bukarest, Braila, Focsani, Câmpulung, Moreni, Câmpina, Târgoviște, Constanța. Erdélyben: Aranyosmóric, Kékesujfalu, Harcó, Mezőszakáll, Mezőszengyel, Mezőkeménytelke, Kispujon, Vasasszentgothárd, Kövesegyháza, Sebtér. Összesen 19 hónapot, azaz 570 napot dolgoztak, tehát egy gyülekezetre esett átlag 33 nap, kevesebb, mint 1936-ban, t. i. az őrmesterek több helyen pár heti munka után betiltották a munkát.

A három esztendei munkát röviden ezek a számok fejezik ki: a nyári és évközi munkanapok száma az 52 gondozott szórványban 4440 nap, összesen 12 esztendő. Mindig a legveszélyeztetettebb helyekre küldtük szórványgondozóinkat, pl. a mezőség elnemzetlenített magyarjai közé, ahol a szórványgondozók panaszai szerint már a magyar családokba is behatolt a román szó s magyar szülők édesgyermekikkel románul beszéltek, ami nem is csoda, hiszen 50—60 magyar lélek beékelve 7—800 oláh közé, nem csoda, ha elfelejtett magyarul s a beolvadás útján volt, amit az oláh papok feltűnően ügyes vegyesházassági politikája s a keleti babonás misztika nagyban elősegített. Híveinknek a lelkét megfertőzte a tömjénfűt s megigézték őket a falakon függő sáppadt

szentek. Nem igen maradtak el a román papoktól a római katolikus plébánosok sem, akik lélekavadászó tendenciájukkal s a vegyesházasságok révén idegenítették el a szórványmagyarokat tőlünk, midőn a reformátusokkal kötött házasságot konkubinációnak, ágyasságnak hirdették s a hiveknek megtiltották, hogy református istentiszteletekre menjenek s mindenütt a görög katolikus papokra bízták hiveiket s midőn meglátogatták azokat, a görög katolikus templomokba gyűjtötték őket össze s ezzel aztán igazán *mindent elintézték*, mint akik jól végezték dolgukat, t. i. görög katolikus pap eskelte, keresztelte, temette a magyar római katolikusokat s így a beolvasdást még a vallás is elősegítette.

1938 ban évközben Kolozsvár vidékén 14 szórványban 21 ref. theologus munkálkodik. A nyári munkát pedig 12 végzi 11 központtal 29 helyen. Ezek a következők voltak: Bukarest, Craiova. Erdélyben: Kövesegyháza s ehhez tartozó: Tataros, Derna, Sártelke, Varasszó, Hagymásfalva. Mezőbándi hidegvölgy: Harcó, Aranyosmóric, Kékesujfalu. Borbáthvize és szórványai: Puj, Bájcsd, Fehérviz, Felsőszálláspataka, Macesd, Ponor. Nagybárd, Banica. Kőhalom, homoródi fűrésztelep, Homoród, Gelence, Imetsfalva, Pethőfalva. Kissármáson pedig csak titokban folyhatott a munka. Lompérd. Hogy hol milyen munka folyhatott, az nagyban függött a szórványgondozók ügyességétől és leleményességétől. Körülbelül 2000 Lei értékben osztottak ki vallásos iratokat a szórványhivék között. Hogy a Regátban most kevesebb munkás volt s hogy ettől az időtől kezdve kevesebb ment a Regátba, ez annak tulajdonítható, hogy a régebbi gondozott helyek lelkészt, illetve segédlelkészt kaptak. Az erdélyi szórványokból a gondozók azzal a javaslattal térnek vissza, hogy a szórványhivüket be kellene telepíteni az anyagyházakba, mert külön megmaradásuk nagyon aggasztó.

1939—40. iskolai évben Kolozsvár környékén 14 szórványgyülekezetet gondozott 22 theologiai hallgató. Ennek az évközi munkának nagy akadálya volt a katonai uralom nagy nyomása, mert az őrmesterek elfogták a szórványgondozókat, elvették vallásos építő irataikat s betiltották a munkát. Így fogták el a bodrogi, szopori, egeresi gipszgyár telepi gondozókat. A nyár folyamán pedig 11 hallgató végzett szórványmunkát 23 helyen. A Regátban Bukarestben és Craiovában. Erdélyben pedig: Kissármáson, Mezőbáldon, Lompédon, Mezőgerebenesen, Sebtéren, Kőhalomban, Homoródon, Homoródszentmártonban, Gelencén, Imetsfalván, Csucsán, Királyhágón, Madéfalván és szórványaiban: Csikmadarason, Rákoson, Szentmártonban, Csekefalván, Kozmáson, Szentgyörgyön, Bánkfalván, Ménaságon (Csik-megye). A szórványokban 400 napot töltöttek, 111-szer tartottak istentiszteletet, bibliaórát 50-szer, keresztelést kétszer, esketést kétszer, konfirmációra előkészítettek 4 helyen, vasárnapi iskolát 20-szor, val-

lások estélyt 19-szer, IKE összejövetelt 9-szer s nyári iskolát 82-szer. Hogy nem küldöttünk több helyre szórványmunkást, ennek az az oka, hogy a katonai uralom nagyon sok helyen nem engedélyezte a munkát, továbbá pedig az ifjúságnak rövid nyári szünetjét lefoglalta a katonai előképzős munkatábor, ahonnan lefogyva, legyengülve s kiéhezetten tértek haza. Így képtelenek voltak nagyobb számban szórványmunkát végezni.

1940 nyarán pedig éppen lehetetlennek tűnt fel a szórványgondozás, hiszen minden eshetőség megvolt arra, hogy a katonai uralom lehetetlenné tegye, úgy, hogy csak a legvakmerőbb theológusok vállalták ezen a nyáron a munkát. Ezen a nyáron gondozott gyülekezetek: Bukarest és Craiova. Erdélyben pedig: Királyhágó, Csucsá, Szászfenés, Kissármás, Báld, Mezőgerebenes, Sepsiköröspataka, Mezőrerked. Összesen 220 napot töltöttek a 10 gyülekezetben, átlag egy gyülekezetre 22 nap esett. Istentiszteletet tartottak 107-szer, bibliaórát 39-szer, vasárnapi iskolát 36-szor, nyári iskolát 17-szer, dalárdát 2-szer, ünnepélyt 2-szer, keresztelést 8-szor, esketést 3-szor.

Szórványmunkánk 1940 augusztus 30-ig kb. 180.000 Leibe, azaz 6.000 Pengőbe került, amiből 60.000 Leit, azaz 2.000 Pengőt az erdélyi ref. egyházkerülettől kaptunk, a többi pedig közadakozásból gyűjtöttük össze s különösen a *ref. kollégiumok ifjúsága fáradozott sokat ennek az összegnek az előteremtésében, mert ezt a munkát magának vállalta az egész erdélyi ifjúsági keresztény egyesületbe tartozó református ifjúság. Elég csak annyit említenem, hogy 1940 karácsonykor a különböző ref. főgimnáziumok kb. 800 Pengőt gyűjtöttek erre a munkára. Ezek pedig a következők voltak: a zilahi, a sepsiszentgyörgyi, kolozsvári ref. kollégiumok, kolozsvári leánygimnázium és az udvarhelyi ref. tanítónőképző, amely a legtöbbet: 316 Pengőt gyűjtött.* Hogy pedig csak ennyibe került, ez annak a szolgálatkészségnek tulajdonítható, hogy akadtak buzgó emberek, akik minden fizetés és ellenszolgáltatás nélkül végezték ezt a munkát Isten előtti felelősségérzetből. Az 1940—41. isk. évben február 1-ig 14 szórványban Kolozsvár vidékén 660 lelket gondoztunk, akiknek 65-ször tartottunk istentiszteletet, 14-szer vasárnapi iskolát és énektanítást, 3-szor ünnepélyt és 10 esetben úrvacsorát osztottunk. Ez a 14 hely a következő volt: Apahida, Alsózsuk, alsózsuki méntelep, Felsőzsuk, Szopor, Melegvölgy, Szászfenés, Nádaskórod, Magyarsárd, Magyarnádas, Ferencbánya, egeresi gipszgyár telep, Csucsá, Királyhágó. A multban Kolozsvár környékén gondoztuk még Kardosfalvát, Rődöt, Bodrogot, Oláhgyérest, Bányabüköt. Tehát a fentemlítettekkel együtt Kolozsvár környékén gondoztunk 19 gyülekezetet. Amint a fentiekből kitűnik, szórványmunkát végeztünk Erdélyben 70 gyülekezetben, az Ókirályságban pedig összesen 17 helyen végeztük ezt a munkát.

Látjuk tehát, hogy Erdélyben szórványmunkát

a legnagyobb mértékben a ref. egyház végzett. Ref. lelkészek és ref. theologusok végezték ezt a 22 éves idegen uralom idején s azelőtt is, ez a munka arra a 40 református körlelkészre hárult, amelyeket néhai Szász Domokos püspökünk állított be. Végezték ezt a munkát a ref. egyház pásztorai derekasan, minden külső akadály és ellenségeskedés ellenére, amelyekkel a román és más egyházak viseltettek irántuk. Isten tartotta meg nemzetünk s egyházunk számára a szétszórtságban levőket, midőn olyan órállókat állított egyházunk élére, elkezdve a legkisebb gyülekezetek pásztoraitól el egészen lelkes és munkás püspökeinkig, akiket Isten előtti felelősségérzet vezetett ebben a munkában, hogy Isten tőlük fogja számonkérni az örökkévalóságban azokat a szétszórtságban élő gyermekeit, akiket a drága református hit szerint akar üdvözíteni. Ez a felelősség határozta meg magatartásukat és munkásságukat, amely kiterjed az egyházi, nemzeti és kulturális térre. Ezek az órállók olyan nemeslevelet szerez-

tek a történelemben, amelyet nem szükséges bizonyítani, mert ha a történelem el is felejtkezik, a névtelen hősről beszélni fognak a kövek, beszélni fognak az 1935 nyarán Földes Károly ref. lelkész és 12 ref. theologiai hallgató közműves munkájával felépített mezőujlaki templom falai, a sebterei templom, a nagycégi imaház, a kőhalomi templom stb. Beszélni fognak majd magyarul az unokák, akiket ezeknek a templomoknak a padjain és árnyékában tanítottak magyarul imádkozni és énekelni, hogy el ne felejtsek magyarul az Isten nevét segítségül hívni. Mindezek a nagy idők viharában történtek, a minket elpusztítani akaró rettentő nagy idők zsarnok korszakában. Isten segítségét kérjük további munkánkra és hisszük, hogy az a nép, amely a viharos időben megedződött, mert tudott Isten színe előtt állani, ha pásztoraival együtt továbbra is Krisztusra s nem földi jelszavakra fog hallgatni, akkor következtethet reánk bármilyen idő, mert minket semmi sem fog megdönteni.

Herman János.

Iskoláinknak üzenünk.

Nem első ízben kifogásoljuk ifjúsági munkánk mai állapotát. Ha végiglapozzuk folyóiratunk utolsó évfolyamait, találunk néhány cikket, melyekben az IKE és Leányszövetség mozgalmiságát keveseljük. Mindig kihangsúlyoztuk azt, hogy a belmisszió — belmisszió maradhat akkor is, ha ütemében a mai élet menetéhez alkalmazkodik és hogy igazi feladatát csak akkor teljesítheti, ha az élet nyelvén és az élet eszközeivel mer bizonyoságtévőket nevelni.

Az Ifjú Erdély kihangsúlyozottan a középiskolás ifjúság lapja. Igaz, hogy más osztályú és foglalkozású leányok és fiúk is olvassák, de a lap írói és olvasói nagyrészt a középiskolás érdeklődésének mértékével mérnek. (Ezért gyökértelen ez a lap falun és nem talál megértésre az egyetemen sem.) Folyóiratunk tehát elsőrangú kötelességét teljesíti akkor, amikor az első magyar iskolaév végeztével szembenéz a középiskolás IKE munka helyzetével. A tanév alatt is sokszor kiáltoztunk segítségért és gyakran jelentettünk be munkagénylést lefelé és felfelé egyaránt. Akkor azonban sok mindenre lehetett hivatkozni. Számталanszor hallottuk azt a kifogást, hogy az idei tanév olyan bevezetés csupán, beilleszkedés a magyar rendbe. Reméljük, ez a beilleszkedés (amely azonban csak a hitetlenségnek és a munkátlanságnak volt a takarója) most már megtörtént. Ezért fordulunk szeretettel és tisztelettel mindenkihez, akit illet: tanárhoz, diákhoz, belmissziós vezetőhöz és a jövőre gondolva, elmondjuk azt, ami a középiskolás ifjúsági munkáról elmondandó.

Előrebocsátjuk, hogy csak azért merünk megszólalni, mert hiszünk munkánk magasabb küldetésében és emberileg felmérhetetlen, belső ered-

ményeiben. Az elmúlt évet olyan teljes külső eredménytelenség jellemzi, amit e világ szerint mérő ítélő a legrosszabb jelként könyvelhet el. Azonban ez a munka nem tőlünk függ. Ha Krisztus akarja, újra mutatkozhatnak a külső eredmények is. És mi érezzük ezt a magasabb akaratot Erdély ifjúságának életében. Ez a pár sor is arra buzdít, hogy mindenki önmagában keresse meg a munkára indító Lelket.

*

Felekezeti iskoláink nemzeti feladatukat példásan teljesítették a kisebbségi évtizedekben. Külső eszközöktől, külső szervezetektől, még az önképzőkörök szabadságától is megfosztva, igazán komoly befelefordulással folyt kollégiumainkban a nevelés. Mindenki érezte, hogy a testi és szellemi minőség versenye mellett az igazi helytállás csak lelki minőség megszerzésével biztosítható. Az ifjúsági keresztyén egyesületi munka legtökéletesebb és legteljesebb ága éppen a középiskolákban alakult ki, ahol az egész magyar élet, sőt az egész emberi élet lelki hátteret nyert. Fialat tanáraink, akiket a konferenciákon „megfertőzött” már az Ige, bátran állottak oda diákjaink mellé az útkereső munkába. Sokszor az volt az érzésünk, hogy csak a külső akadályoknak kellene lehullaníniok és Erdély református iskoláiban olyan szabad építkezés indulna meg, amilyent semmilyen szervezet nem eredményezhet, csak az. a melyiket a Lélek vezet.

Azután felszabadultunk és várakozásunkat fájdalmas csalódások özöne zúgta porrá. Ha körül-nézünk az almamaterék fölött, csak annyit mondhatunk, hogy nem ezt vártuk. Iskolákat látunk, ahol a bibliaórák teljesen megszűntek. Viszont

egy iskolát sem látunk, ahol a bibliaórán kívül a négyes munkaág más ága is folya. Hol gondoltak arra, hogy református iskolában a cserkésznek is református jellege lehessen? Hol szervezték meg a különben végtelenül hasznos cserkészetet az IKE-vel kapcsolatban? Pedig nagyon jól tudjuk, hogy ennek semmi akadálya sincsen. Az első magyar cserkészcsapatot a budapesti KIE alapította.

Hol folyik az önképzőkori munka az IKE vel karöltve? Senki sem érzi szükségét az ifjúsági nevelés református színezésének? Egyáltalában miért vagyunk református diákok és református tanárok? Miért nincsen leányiskolánkban leányszövetségi munka? Elfogadhatjuk-e azt a félhivatalos kifogást, hogy nem szabad sértőnk esetleg szépszámú katolikus növendékünk gondolkozását? Nem egyenlő ez a bátortalanság az öngyilkossággal? Hol vannak az IKE-k által rendezendő falukirándulások? Miért nem látogatjuk környező falvaink ifjúságát? Egy-egy vasárnapot nagyszerűen eltölthetünk volna azzal, ha tízen-húszan átráldulhattunk volna valamelyik szomszédos faluba, hogy ott istentisztelet után, rövid ebédszünettel egészen estig tartó ifjúsági napot rögtönözzünk. Ehhez azonban az kell, hogy mibennünk is éljen a bibliaórákon ébredező szellem: a keresztyén felelősség tudata. Egyáltalában nem véletlen az, amit még ma is félreértene sokan, hogy az ifjúsági munka volt Erdélyben a népi ébredés legteljesebb hirdetője és megvalósítója.

Az IKE ifjúsága az Ige Ifjúságának lelkületével látta meg a magyar köteleességeket. Az Istennel szemben érzett felelősség a mindennapba is kivetül, ez talán legcsodálatosabb tapasztalata munkánknak s igazán felelőtlen és feleslegesen aggályoskodó az, aki ezért panaszkodik.

Kik a hibások az elmúlt év alkalmiért? Nincsen jogunk ítélkezni. De azt izenjük a diákoknak, hogy nézzenek magukba. Gondolják jól át az elmúltakat. Most már látják azt a szellemet, amit a magyar középiskola is jelent. Ha úgy érzik, hogy a rengeteg testi foglalkoztatás, az a sok szervezet és fegyverkezés teljesen kielégíti őket, akkor ne is vegyék figyelembe az eddig elmondottakat. Aki azonban valami hiányérzetet is talál önmagában, az tudja meg, hogy érette kinyul miáltalunk Krisztus és be akarja állítani őt az Istenért és önmagáért harcoló magyar fiúk menetoszlopába. Az ilyen testvérünknek azt izenjük, hogy ő súlyosan felelős mindazért, ami az iskolájában a jövőre elmarad. Ha egy kollégiumban csak egyetlen egy lélek megmozdul, ottan már nincsen olyan hatalom, vagy rosszindulat, amely megállíthatná az Ige győzelmét a „református” Alma-Materben.

De az ifjú tanároknak is izentünk. Azoknak, akik legalább egyszer megérezték és megértették már, hogy mit jelent egy bibliaóra, vagy hogy milyen csodálatos „találkozásokat” nyújthat egy imádság. Érezzék meg, hogy ők is felelősek. Le-

gyenek bátrak, legyenek következetesek ifjúságukhoz. Kimondhatatlan ereje van annak, mikor a tanár úr tanítványai előtt imádkozik, leírhatatlan hatású az a falujárás, amikor a fiatal tanár együtt tesz bizonyosságot a paraszt ifjúság előtt növedékeivel.

Utolsó szavunk pedig az IKE vezetőihez szól. A saját tapasztalatunkra hivatkozva hangsúlyozzuk előttük a középiskolás munka fontosságát. Hogy alakulhat ki új középosztály azokban az iskolákban, ahol a megszokott préceseken és kényszer-tplomozásokon kívül csak néhány vérszegény bibliaóra emlékeztet arra, hogy talán mégis többről van itten szó annál, mint ami ma református nevelés címen végbemegy.

Tanáraink teljes eredménnyel végzik a tanítást s az ő érdemük, hogy a kollégiumok évszázados kultúrjelenlősege ma is a régi. De a nevelés munkájában segítségükre siethetne az az egyesület, amelynek joga és kötelessége megszervezni és legalább egyszer megszólítani minden református középiskolásunkat. Vajjon az IKE teljesítette-e azt a feladatot, amelyet emberileg teljesíthett volna?

Előtünk áll a jövő év, gazdag lehetőségekkel telve. Az Ifjú Erdély már most bejelenti, hogy irányítója és boldog támogatója szeretne lenni középiskolás fiú- és lednymozgalmunknak. Használjuk fel a nyár alkalmait, vegyünk részt a konferenciákon, beszéljünk meg a lehetőségeket tanárainkkal. Határozzuk el már az idén, hogy jövőre mindent megpróbálunk Krisztus ügyéért. Ne féljünk ettől a kifejezéstől. Azt jelenti ez, hogy Erdély minden magyar ifja egy legyen az imádkozásban és a munkában.

Legyünk bátor fiatalok!

Molter Péter.

MANDZSURI MISSIONÁRIUSOKBÓL érkezett legújabb hír szerint április közepén távozott el a fiatal misszionáriusok utolsó csoportja. A misszionáriusok száma nagyon megfogyatkozott. A 120 misszionáriusból alig maradt 50. Így a magyar Babos Sándor misszionárius munkája megnövekedett. Különösen nagy gondot ad most a missziói kórházak fenntartása az orvosmisszionáriusok távoztával.

A HOLLAND REFORMÁTUSOK a magyar reformátusoktól kérnek segítséget a holland indiai szigeteken végzett külmisziói munkájukhoz. A jávai missziói kórházban dolgozik 1930 óta dr. Dietzel Frigyesné, dr. Horváth Gabriella, az első magyar orvos-missionáriusnő, aki Debrecenből ment ki a hollandok missziói területére.

Búcsúzó diákok.

Ujvári Ferenc: Búcsúszó az Apácai Kollégium tanáraihoz és diákjaihoz

Tekintetes Tanári Kar, kedves Diáktársaim!

Amikor ezelőtt nyolc évvel édesanyánk lefejtette rólunk ölelő karjait s apáink féltőn szerető gondviseléséből tipegő léptekkel elindultunk a kollégium felé, valami nehéz, ködös idő vonult végig Erdély felett. E zord, szokatlanul nehéz idő beitalódott az emberi lelkekbe és a velünk azonos véralkatúakkal megérezte, hogy az idén sem nekünk csépelik a magyar földben termett drága búzát, nem nekünk érik a kukorica és más őszi növény s nem a mi dalainktól lesznek hangosak a szüretelő napok és a szőlőtermő hegyoldalak. Minden lélekben ennek a tudata remegett végig, amikor 1933 őszén a kicsiny hajlékainkból az ősi kollégium óriási falai közé kerültünk. Hogy remegett a lelkünk, amikor beléptünk mindjárt a kapu alatt rendre és fegyelemre intő feliratot láttunk s nem tudtuk elképzelni, hogy mit szabad itt tenni, ha még a fűtyülést sem engedélyezik. S még nagyobb volt a fáj dalmunk, amikor édesanyánk este nem várt vetett ággyal és a megszokott szerető csókkal és így nekünk kellett előkészíteni az édesanyánk szorgos keze által kivarrt párnát, hogy reggelre fájdalmas könnyekkel sírjuk tele. S így ment ez, de csak az első hetekben. Karácsony közeledtekor már rádöb bentünk arra, hogy nem is tudunk sírni. S amint gyarapodtunk testben és lélekben, mindjobban kezdtük megérteni, hogy csak az a miénk, ami e falakon belül van és nekünk erős hittel és soha meg nem szűnő reménykedéssel itt kell élnünk és dolgoznunk. Megértettük azt, hogy ez a mi menedékünk, ahol a magyarul szólásunkért e falakon belül senki sem bánthat.

Örömmel és lelkesedéssel jártuk be kiskúriának bűvő részeit, a nagyudvarnak minden zeg-zúgát, a bokrok tövét, hogy jól megismerjük azt, ami a miénk és amit soha senki el nem vehet tőlünk. A nagyudvaron sétálgatva, hányszor elnéztük a sárguló levelek hullását, kikeletnek nyárba és ősznek télbe érkezését. S hogy elborult a lelkünk, amikor az őszi viharok kegyetlenül tépdesték az áldott hársfák, a mi hársfáink lombjait és a lehulló, síró levelekkel zokogtunk mi is, hogy annál nagyobb legyen majd a kikeletben való gyönyörködésünk.

Most, annyi viruló tavasz után utoljára rügyeztek nekünk itt a fák, utoljára öltöztek zöldbe a csoportok és a lélek, egynehány síró nóta után búcsúzkodni készül. Búcsúzik azoktól, akikkel eddig együtt élt, együtt dolgozott és együtt reménykedett. Azoktól, akik megtartottak minket a nemzet számára, akik fáradhatatlan munkájukkal belénk oltották az igazi magyar szellemet és figyelmünket felébresztették a legsúlyosabb kérdések iránt is.

Lehetséges, hogy sokaknak közönséges és unalmas, megszokott ez a búcsúzkodás, mert hiszen ez így volt minden évben, egyik nemzedék jött, a másik eltávozott, de azért mégis van ebben valami más, ami nem egyéb, mint a nyomorúság vége és a jövődő új hajnala. Mi vagyunk az első ballagó diákok, akik e falakon kívül levő világot is magunkénak, a mi munkaterünknek mondhatjuk, éppen ezért friss erőnket, akaratunkat boldogan kínáljuk fel áldott hazánk nagy munkájához. Mielőtt elindulnánk, még egyszer bejárjuk a háló-, a dolgozó szobákat, a tantermeket, az udvart s azután közelebb lépünk az élethez.

Fogadalomtételül azt szeretnők elmondani, hogy mi az életben nem akarunk elszűrűlni, nem aka-

Ujvári Ferenc VIII. o. t. búcsúbeszédét mondja a kollégium kis kúriáján.

runk súlytalanná válni, hanem ott akarunk lenni, ahol az egységes új magyar élet áldozatos szolgálatot követel. A kollégium szelleme mindig velünk lesz, ez fog bennünket bátorítani és biztatni.

Búcsúzásunk végén fájdalommal jelentjük, hogy az osztály létszáma nem teljes. Ketten hiányzanak, akik csak lélekben vannak velünk, mert a Mindenhátó betegséggel látogatta meg őket. De mielőtt még eltávoznánk, az ők nevükben is kérjük a Tekintetes Tanári Kart, hogy bocsásson meg nekünk minden engedetlenséget és hanyagságot, a kellemtelen és rossz emlékeket vigye feledésbe. Köszönjük végül a Tekintetes Tanári Karnak, hogy a testvérkollégiumokból idekényszerült diákokat befogadta és atyai szívvel gondoskodott róluk.

Kedves Diáktársaim! Töletek is — akik még itt maradtok — búcsút veszünk és reátok bízunk a munka, a boldog gondnélküliség és a vidámság e kicsiny szigetét. Mint idősebb barátaitok arra kérünk titeket, hogy legyetek engedelmesebbek, munkásabbak és hűségesebbek, mint mi voltunk.

Indulunk és mégsem távozzunk el. Nem, mert ahol e kollégium szellemében cselekszünk, ott találkozzunk, ott együtt leszünk, akkor is, ha tér és idő elválaszt bennünket. Isten mindnyájunkkal.

Báthory Gábor VII. g. o. t. (Szatmár)
beszéde a VIII. oszt. ballagásánál.

Kedves búcsúzó Barátaim!

Harmadikos kisdíák lehettem, amikor utoljára búcsúztattuk ezen a helyen a nyolcadikosokat. Még most is előttem áll az a könnyesszemű ifjú sereg, amint arcán a bánat, az örökkéelválás fájo érzelmeivel hagyta itt az ősi iskolát. Szinte féltek leválni — ahogyan ők mondták — ezen öreg „Alma mater” emlíiről, ahol nyolc éven át szívták magukba az életre szükséges ismereteket.

Most már megértjük félelmüket. Az iskola melegengető kebléről elszakadva, egyenesen a nehéz küzdelmeket kellett vállalniok: gátat építeni a román áradat ellen, sziget lenni a román tengerben.

Mennyivel másabbak vagytok ti, búcsúzó Barátaim! Szabad hazának, szabad magyar gyermekei. Számotokra már nemcsak menedékhelyet jelentett ez az iskola, hanem előkészített benneket és megmutatta nektek azt az utat, amelyen a ma önlutas magyar ifjúságának járnia kell.

Ti örömmel haladtok ezen az úton, még akkor is, ha tudjátok, hogy ez az út nem lesz rózsás, nem lesz könnyű, mert amikor a küzdelmeket vállaljátok, tudjátok egyben azt is, hogy mindez egy nagy és szent cél érdekében történik: a szebb és boldogabb magyar jövőért!

Elmondhatjátok a költővel: „Előtted a küzdes, előttem a pálya, Az erőtlenség csügged, az erős megállja.” Hiszem, hogy ti valamennyien erősek lesztek és győztesen fogjátok megvívni harcokat.

Útra készen álltok most itt, hogy elbúcsúzzatok iskolánktól, amelyet annyira megszoktatok.

Búcsúztok és köszönetet mondtok Igazgató ura-

toknak és tanáraitoknak, akik önfeláldozó munkájukkal egy célért küzdöttek: lélekszerintl magyar-nak nevelni a magyart.

Búcsúztok tőlünk, diáktársaitoktól, kicsinyektől és nagyoktól egyaránt. Nehéz a búcsú, hiszen annyira összeforrtunk az elmúlt idők küzdelmeiben; összekovácsolt bennünket a közös sors.

Nehéz a búcsú, de nem fájo! Mi nem akarunk töletek örökre elszakadni! Az a könnyecsepp, mely most mindannyiunk szemében ott rejtőzik, záloga annak, hogy a mi újaink nem válnak el. Csak ti előbb léptek arra az útra, amelynek küszöbénél állunk mi is.

Ismét csengeni fog a csengő, melynek hangja sokszor szívszorongást, máskor meg megnyugvást szerzett nektek. Most utoljára csendül számotokra a csengő. Füleitekben maradjon mindig ez az utolsó csengetés, mert ahova ez a csengő hív, onnan nem szabad elkésni, ott nincs hiányzás, mert az Élet kegyetlen osztályfőnök, nem igazolja a mulasztásokat.

Mindjárt be fogjátok járni iskolánk minden helyiségét, ahol annyi kedves órát töltöttetek. — Lábatok talán utoljára érinti ezeket a helyeket, de emlékezetetekben kitörülhetetlenül élni fog ennek az iskolának képe. S amikor derecedő fejjel mondjátok fiaitoknak: a szatmárnémeti református gimnáziumba jártam én is, — elétek tűnik az öreg iskola, mellette a láncos templom, amint kéz a kézben küzd az imádság és a munka, hogy biztos alapot nyújtson a szebb jövőnek.

Hidd szöjtek most azokhoz, akik ez utolsó évben jöttek csak iskolánkba. Aki nek talán szegénynek tűnik ez az intézet. Barátam! tudjátok meg: a hatalmas dísztermek, gazdag szerlárak, pompás fizikumok, modern osztálytermek, még nem minden. Ennek az iskolának a szegénysége ama nemes szegénység, amely csak a Bibliában található. Mindenét feláldozta, önmagát odaadta, csak azért, hogy hivatását teljesíthesse.

Pelikán volt ez az intézet, amely a szívét is odaadta fiainak, nektek, nekünk, hogy táplálékkal, tudománnyal szolgáljon mindannyiunknak.

Kedves búcsúzó Barátaim! Ti most elhagyjátok ezt az iskolát, de az iskola nem hagy el benneteket. Szelleme mindig kitart mellettek. Ne hagyjátok cserben e szellemet. Legyen életcéll számotokra iskolánk jelszava: „Imádkozzál és dolgozzál!” Ha ezt nem üres jelszónak tekintitek, biztosan győzni fogtok.

Holnap már üres lesz a nyolcadik osztály. A „nyolcadik” elindult az önálló munka útján.

Búcsúztok töletek Barátaim, akik már az élet útján jártok. Nem szabad visszatérnelek, mindig csak előre! A helyes úton találkozni fogunk veletek. Addig is minden imádságunkkal és minden tanulásunkkal mellettek leszünk, azután pedig kéz a kézben, szorosan egybeforrv, iskolánk szellemében szilárd alapot fogunk nyújtani a magyar jövőnek.

Tartsatok ki, a viszontlátásig! Isten veletek!

MI MUNKÁNK.

Húsz éves évfordulónk.

„1921 február 28. fontos dátum az erdélyi református ifjúság életében. Ezen a napon alakult meg a kolozsvári Református Theológiai Fakultás Ifjúsági Keresztyén Egyesülete. Az alakuláskor 28 theológiai hallgató csatlakozott a mozgalomhoz.” — Így emlékezik meg „Az IKE-munka alapjai” című könyvünk arról a már-már történelmi dátumról, amelynek ez évben ünnepeljük húszadik évfordulóját.

Mint az egész Ifjúsági Keresztyén Egyesületnek, úgy a mi erdélyi IKE-munkánknak is mustármagynyi kezdetből nő ki lombos fája. 28 közönnyel és ellenszenvvel fogadott theologusból áll az első erdélyi IKE-munka. De két év múltával már megjelenik az „Ifjú Erdély”, csatlakoznak a középiskolások. Alig telik egy újabb év, megjelennek a földműves és iparos-kereskedő ifjak, megalakul az Iratterjesztés — és így nő, lombosodik hatalmas fává az IKE.

De nem a külső keret: a belső tartalom munkánk igazi értéke. Az megszámlálható, hogy mennyi a tényleges vagy pártoló tagok száma, hány konferenciát tartottunk stb., de az igazi eredményt az a csak Isten által számontartott hatás mutathatja, amelyet a szívekben munkálkodó Lélek végzett és végez, az IKE-munkát használva fel eszközéül. Ennek a hatásnak is vannak — természetesen — szemmel látható nyomai: az erdélyi külmisziói munka és regáli misziói munka megindulása, a Sáfársági mozgalom, IKE-ből kinőtt, buzgó munkásságú lelkek, de ezek csak igazolják ezt a hatást, nem felméri.

A munka megindulásának helyén: a kolozsvári Református Theológiai Fakultás Dísztermében, egyszerű és nagyobb reklám nélküli, de szép és bensőséges emlékünnepeket rendezett május hó 18-án a Főiskolás IKE. Az emlékünnepeket két kiemelkedő pontja László Dezső lelkipásztor „A Főiskolás IKE 20 éve” című előadása és dr. Karácsony Sándor egyetemi m. tanár: „Az evangéliumi ifjúsági munka a magyarság életében” címmel tartott előadása volt. László Dezső nem az egyes elért eredményeket, hanem az egyetemes hatást vázolta; az olvasóink előtt jól ismert „Sándor bácsink” pedig az ifjúsági munka krisztusi törvényszerűségeiről és áttűtő hatásáról beszélt. Nagy Géza elnök megnyitó beszéde, a Ref. theol. Fakultás Énekkarának két énekszáma, Moldován Melinda éneke és a közönség-énekelte Himnusz foglalta méltó keretbe a két előadást.

Miután ez a lelki évforduló Isten kegyelméből olyan időre esett, amelyen szabadon gyülekezhet össze ifjúságunk és szabadon rendezhet ünnepélyt: kíváncsiak volna, ha az év nyarán minden nagyobb IKE-csoport megünnepelhetné a húsz

éves fennállás emlékét. Csak arra vigyázzunk, hogy ennek a lelki, Isten dicsőségét hirdető munkának a megünnepélése ne történjék másképp, mint lelki módon: tehát inkább zártabb ifjúsági ünnepélyt rendezzünk imádsággal, az Ige hatalmának kiemelésével és érvényesítésével, mint általános műsorú ünnepélyt, amelynek egyike, legunalmasabb száma munkánk ismertetése. Munkánk végzője épügy, mint elkezdője az Úr Jézus Krisztus volt: legyen Ő a középpontja és meghatározója munkánk húsz éves évfordulójának. Sipos Géza.

Meghívó

az Erdélyi Református Egyházkerület Ifjúsági Keresztyén Egyesületi Szövetsége XVII. nyári ifjúsági konferenciájára és közgyűlésére, valamint vezetőképző konferenciájára és az IKESzo közgyűlésére.

— 1941 július 1—7. —

A konferencia színhelye a *dési református gyülekezeti otthon*. Szállás és étkezés helye a gyülekezet elemi iskolája. A napi ellátás díja 1:50 Pengő. Ezenfelül minden résztvevő fizet 1— Pengő *részvételi díjat*. Nagyon indokolt esetben némi segélyt adunk. Ezt a jelentkezési határidőn belül írásban kell kérni az összeg megnevezésével.

Minden résztvevőnek jelentkeznie kell! *Jelentkezéseket legkésőbb június 15-ig kell beküldeni.* Z. Nagy Béla egyh. ker. ifjúsági telkész címére: Kolozsvár, Református Igazgatótanács, Király-u. 51—53. Pontosan közzendő a *jelentkező neve, életkora, foglalkozása és címe*. (A bentlakó diákok otthoni címüket is közölnék, ahová a vasuti igazolványt is küldhetjük.)

Felárus vasuti kedvezményt is tudunk a résztvevőknek biztosítani, de csak azoknak, akik a jelentkezési határidőn belül 1:10 Pengő (a kedvezményes utazási igazolvány díja) beküldenek. Ez esetben közzendő az utazást kezdő vasútállomás neve. Akik a tavaszi konferenciára jelentkezéskor beküldték a vasuti igazolvány díját, azoknak azt most nem kell küldeniük.

A konferencián résztvehetnek a már 12 évet betöltött és azon felüli életkorú fiúk. Szeretettel hívjuk és várjuk fő- és középiskolás, iparos, kereskedő, földműves ifjainkat és az IKE munka vezetőit, szövetségünk szénior tagjait, akik velünk együtt keresték az elmúlt nehéz időkben és keresik most is Isten üzenetét. Hívunk minden komolyan érdeklődő ifjút, aki Krisztustól várja kérdéseire a választ. De hívjuk azokat is, akik még nem tudják, hogy a mi Urunk, a Krisztus az ő életükön is tud segíteni Igéje erejével, ha engedelmeskednek Neki.

Hozzunk magunkkal: teljes Bibliát, egyházi énekeskönyvet, „Zengjen Hálaének”-et, jegyzetnek való füzetet, pokrócot, lepedőt, párnahaját, törülközőt, öltözködési felszereléseket, pléh-tányért, pléh-csuprot, kést, villát, kanalat, törölrühát, fürdőruhát. Iratterjesztés is lesz a konferencián, ahol vallásos és nemzeti tárgyú könyveket vásárolhatunk kedvezményes áron magunknak és csoportunk könyvtára számára.

Közgyűlést is tartunk ez alkalommal. Az IKE-csoportok közgyűlési képviselőit megbízásvétellel lássuk el. Ezek hozzák magukkal egyesületük utóbbi három évi munkájáról szóló jelentésüket.

Napirend: Felkelés 1:27 órakor, reggeli 1:28 kor, ebéd 1-kor, vacsora 7-kor, lefekvés 10-kor. Étkezés kezdete jul. 2-án reggel.

Gondosan tanulmányozzuk át a programot egyénileg is és csoportban is. Készítsünk jegyzetet az otthoni tanulmányozásról. Imádságainkban hordozzuk Isten előtt a konferencia ügyét, hogy munkáinkkal az Ő dicsőségét szolgálhassuk!

A konferencia programja:

Július 1, kedd: Este 1/28: Megnyitás.

Július 2, szerda: 1/29—1/210: Bibliaóra. Jákob és Ézsau. I. Móz. 25: 28—34. — 10—1/212: Előadás megbeszéléssel. Mikor valósul meg Isten országa? IKE-munkánk időszéri kérdései (vezetőknek). — 5—1/27: Előadás megbeszéléssel. Keresztyén hazafiság. IKE-munkánk viszonya a felekezeti közti ifjúsági alakulatokhoz (vezetőknek). — 1/28—8: Imaóra. — 8—9: Táborfűz. Előadás. Húsz év az ifjúsági keresztyén munka életéből.

Július 3, csütörtök: 1/29—1/210: Bibliaóra. Átok és áldás. I. Móz. 27: 1—17. — 10—1/212: Előadás megbeszéléssel. Lehetünk-e tökéletesek? Hogyan dolgozom gyűlekezetben? (vezetőknek). — 5—1/27: Előadás megbeszéléssel. Hogy győzhetek a testiség bűneivel szemben? Egyházi életünk legfontosabb feladatai (vezetőknek). — 1/28—8: Imaóra. — 8—9: Táborfűz. Előadás. Tisza István, a református.

Július 4, péntek: 1/29—1/210: Bibliaóra. Jákob hazugsága. I. Móz. 27: 18—29. — 10—1/212: Előadás megbeszéléssel. Hogyan visel gondot Isten életünkre? Más egyházak munkái (vezetőknek). — 5—1/27: Előadás megbeszéléssel. Sáfárság. A IKESzO közgyűlése. — 1/28—8: Imaóra. — 8—9: Táborfűz. Előadás. Magyarok a külmiszióban.

Július 5, szombat: 1/29—1/210: Bibliaóra. Ézsau sorsa. Móz. 27: 30—40. — 10—1/212: Előadás megbeszéléssel. Az IKE-munka belső kérdései. — 5—1/27: Legsúlyosabb kérdéseim. — 1/28—8: Imaóra. — 8—9: Táborfűz. Előadás. Dávid, a bűnbánat embere.

Július 6, vasárnap: 1/29—1/210: Bibliaóra. Isten véd szüntelen. I. Móz. 27: 41—46. és 28: 1—5. — 10—11: Istentisztelet Úrvacsoravétel. — 4—5: IKE szövetségi közgyűlés. — 6—7-ig: Templomi ünnepély. Előadás. Miért van szükség az ifjúsági keresztyén munkára? — 1/28—8: Imaóra. — 8—9: Táborfűz. Előadás. Egy egyházi ének születése és története.

Július 7, hétfő: 1/29—1/210: Bibliaóra. Hit által emelkedő élet. I. Móz. 28: 10—22. — 10—1/212: Előadás megbeszéléssel. IKE-munkánk viszonya más ifjúsági munkákhoz. — 5—7: Beszámoló a konferencián nyert tapasztalatokról. Imaóra. Bezárás.

Meghívó

a Főiskolás Ifjúsági Keresztyén Egyesület szamoscikói nyári konferenciájára.

— 1941 június 24—29. —

„Szántsatok magatoknak új ugart!”
Jeremiás 4, 3.

TUDNIVALÓK.

A lelkigyakorlat színhelye **SZAMOSCIKÓ**, a Kolozsvár—Dés—Nagybánya-i vasútvonalon, Kolozsvártól 165 kilométerre. Vasútállomása van.

A napi ellátás díja 150 Pengő. Ezenfelül minden résztvevő fizet 1— Pengő részvételi díjat, melyet a *jelentkezéskor kell beküldeni*. Némi segítyt adhatunk. Kedvezményért június 20-ig lehet folyamodni, pontosan megjelölve az összeg nagyságát.

Jelentkezési határidő június 20. Jelentkezni lehet: Sipos Géza főiskolás lekipásztornál, az „Ifjú Erdély”-ben, vagy

Mezei Lajos theol. hallgatónál, Kolozsvár, Hitler-tér 13. Ref. Theologia.

Mindenki hozzon magával pokrócot, lepedőt, párnahaját, törülközőt, toalettfelszerelést és evőeszközöket. — Bibliánkat, énekeskönyveinket és jegyzetfüzeteinket ne feledjük otthon. Hozzon mindenki fürdőruhát is. Fényképezőgépet, hangszereket szintén hozhatunk.

Napirend: Felkelés 7 órakor, reggeli 8-kor, ebéd 1-kor, vacsora fél 8-kor, lefekvés 10-kor.

A lelkigyakorlat június 24-én (kedden) délután 5-kor kezdődik, befejezése 29-én (vasárnap) este 9 órakor. Kérünk mindenkit, hogy lehetőleg *kedden délre* legyen a konferencia helyén. Kolozsvárról csoportosan indulunk, aki a csoportos utazás kedvezményét igénybe akarja venni, jelentkezésekor ezt is kérje.

A KONFERENCIA MŰSORA:

NAP	BIBLIAÓRA d. e. 9—10.	ELŐADÁS MEGBESZÉLÉssel		ELŐADÁS este 1/29—1/210.
		délelőtt 1/211—12.	délután 1/26—7.	
Kedd június 24	—	—	A keresztyénség értelme. Kozma Tibor.	—
Szerda június 25	A keresztség. Máté 28, 18—20	Az Anyaszentegyház. M. Nagy Ottó.	Új alapvetések a közösségek életében. Dr. Nagy Géza.	Ifjúsági munkák hazánkban. Soós Géza.
Csüt. június 26	Az úri szent vacsora. I. Kor. 11, 23—25.	A bűnhocsánat. Sipos Géza.	A magyar ugar. Dr. Váró György.	Széchenyi. ifj. Nagy Géza.
Péntek június 27	A házasság. I. Mózes 2, 18—24.	Család, faj, nemzet. László Dezső.	Népünk szolgálata. Dr. Imre Lajos.	Multunk kincsei. Dr. Viski Károly.
Szombat június 28	Az utolsó dolgok. Jelenések 21, 1—8.	Isten országa. Nagy András.	A magyar jövő útja. Juhász Géza.	Br. Wesselényi Miklós. M. Nagy Ottó.
Vasárnap június 29	Istentisztelet: „Szántsatok magatoknak új szántást.” Nagy András. (Hóseás 10, 12.)		Ünnepély. Előadás: A szórványkérdés. Dr. Imre Lajos.	Beszámoló. Záróhívat.

NAGY MÓZES ERZSÉBET:

Nők a tükör előtt.

A női lélek számára fontos a tükör is, de a lelki tükör az, amely új utakra irányítja, amely befelénzésre tanítja. Minél inkább uniformizálódik a nő arcban, ruhában, divatban, környezetben, munkában és szórakozásban, annál nagyobb a különbség a két női tábor között, amelyik titkos és láthatatlan harcban áll egymással, de egymásért is. Az egyik éli a látható, a másik a láthatatlan életet. Az egyiké feltűnő élet, kevés és felszínes értékekkel, a másik eltűnik a családjában, értékeit környezetében osztogatja el, de ezek az értékek a mások életében látszanak meg. Az egyik a Szépségből indul ki és az ál-Jóságon keresztül ritkán jut el az Igazságig, a másik elindítója az egyedüli Igazság és szívének jóságán öntudatlanul átragyog lelki szépsége, amely az örök Szépségből fakad. Az egyik kívülről befelé alakul és jellemét a ruhájához szabja, a másik belülről kifelé és általa átalakul egész környezete.

A három női generáció: lányok—anyák—nagyanyák között állandó a küzdelem. A haladás következménye itt rendszerint szakadás anya és leánya között. Az anya az ő korának tökéletessége mellett tör lándzsát, felteszi a családi békét a maga igazára és akaratlanul is elmulasztja az áldott alkalmat, hogy anyai szeretettel vezesse leányát a megváltozott viszonyok között. A leány pedig úgy érzi, hogy túlnőtt a szűk családi kereteken és minden energiája kimerül a panaszkodásban. A munka teher a számára és alig várja a robot végét, hogy élvezhesse is ezt az életet. Ez a harc olyan régi, mint maga az ember. Jézus is azt mondja: „Meghasonlík... az anya a leány ellen és a leány az anya ellen...” (Luk. 12:53.)

Müller Johanna ezelőtt 180 évvel könyvet írt: „Hogy viselkedjék egy szemérmes úri kisasszony a férfiakkal szemben?” — de bizony ez még ma is kérdés. A nők elfelejtik, hogy minden társalgásban ők adják meg az alaphangot, mert a jó modor a lelki világból fakad és olyan fegyver a nő kezében, ami barátot, de ellenséget is szerezhet és a nőnek tiszteletet parancsolhat. Míg a régi világ szomorú hagyatékául könyvelik el az érdekházasságokat, addig a mai társadalmi életben uralkodó pártásházasságok a fiúk és leányok szabad viselkedésének eredménye s mivel ezek minden komoly lelki alapot nélkülöznek, ezekből kerül ki az elválások legnagyobb része. Ahol nem veszik komolyan ezt a szent közösséget, összedől, mert nem közziklára, hanem fővényre épült. A családi élet bensősége itt csírájában pusztul el és a nőiességből hisztéria, a romantikából keserű csalódás, a modern házasságból válás. Mint a Példabeszédek könyve mondja: „A bölcs asszony építi a maga házát, a bolond pedig önkezeivel rontja el azt.” (14:1.)

Mindenki látott már utcai virágárusnál vágott-száru virágot. Gyökere nincs, virágja elhull, gyümölcse, magja sohasem lesz, ilyenek az előbb említett női életek... nem tudni, honnan-hová?... Lesz-e gyümölcs az életük fáján... lesz-e áldás belőlük?

A Lélek-tükörbe néz a másik női tábor és helyrebillenti a mérleget. Itt vannak, akik eltűnő életet élnek, de feltűnik munkájuk eredménye és áldássá válnak mások életében. Női életek Évától Máriáig, akik a Krisztusban új célt és hivatást kaptak, akik megjárták az utat az Édenkerttől a Koponyák-hegyéig. Női lelkek, akik megértő lélekkel hallgatják édesanyjuk aggodó szavait, akiknek számára nem robot a munka, hanem cél, élet és áldás. Kenyérkereső leányok és édesanyák, akik mosolyogva vállalják a családfenntartó szerepét. Mennyi kétségbeesett és céltalan élet keres a halálban menekülést, de azok, akik többé nem magukban, hanem Krisztusban élnek, Benne megtalálják életük célját, tartalmát és jutalmát.

Ezekről mondja a Példabeszédek könyve: „Erő és ékesség az ő ruhája és nevet a következő napnak.” (31:25.) Nem fél a holnaptól, mert nyugodtan teszi le Isten kezébe és tudja, hogy ott van a legjobb helyen, nincs oka aggodalomra.

A lelki életet élő nőknek nemcsak a munkája értékesebb, hanem a szórakozása is. Keresi a magasabbrendűt színházban, zenében, olvasmányban, megválogatja a társaságát, hogy ez számára ne csak pusztá időöltés, hanem feltöltés és belső gazdagodás legyen. Tudja, hogy felelős mindazokért, akik a környezetében vannak és kötelessége, hogy meggazdagítsa a mások életét is. Nemcsak munkájával, de egész életével nevel és ha szükség van rá: „Az ő száját bölcsen nyitja meg és kedves tanítás van nyelvén.” (Péld. 31:26.)

A leányé az álom és a remény, az asszonyé az élet és a valóság. Az asszony az álom csillagútjára már csak emlékezni jár, de a jelent és a holnapot az élet teljes tartalmával adja át élettársának. Tudja, hogyha két ember egymás felé az Isten atyai keze indít el, akkor azok biztosan találkoznak és a további útjuk nem lesz hiábavaló. A kínai közmondás szerint is: „A tökéletes összhangban élő férfi és asszony élete olyan, mint a hárfa és a lant zenéje...”

Az ilyen asszonyokról keveset hallunk, de beszél helyettük élettársuk munkája, gyermekeik nevelése, családi életük szentsége és tisztasága. — Élettük feladata: mindennap egy sugárral többet. Imádságuk: „Mindennapi rózsáinkat add meg nekünk ma; add, hogy a kenyér mellett rózsá is legyen s add Istenem, hogy békében megéljünk több rózsán és kevesebb kenyéren.” (Reményik S.)

Meghívó

az Erdélyi Református Leányszövetség vezető konferenciájára és közgyűlésére Kolozsvárra

— 1941 július 3—5-ig. —

Július 3. Bibliaóra: Malakiás 1:6—14. Megbeszélések: Mire tanított munkánk eddigi 18 éve? Milyen változásokat kíván a megváltozott idő? A hűséges sáfár. Délután 4—6 közgyűlés. Este imaóra: Zsolt. 50—14.

Július 4. Bibliaóra: Róm. 15:1—5. Megbeszélések: Megyei titkárok munkalehetőségei és feladata. Hogyan szerezhettek munkatársakat? Munkánk legfőbb akadályai és nehézségei. A vezető önévelése, önképzése. Imára: Máté V. 13—16.

Július 5. Bibliaóra: Máté VII.: 19—27. Megbeszélések: A reánk bízottak. Munkánk külső kapcsolatai. Beszámoló. A konferencia áldásainak, tanulságainak számbavétele. Imára — záróhívat: Máté 20:20—28.

Tudnivalók: A konferencián résztvesz minden megyei titkár és a leányszövetséges vezetők. A költségekről lehetőleg minden résztvevő maga gondoskodik, akár egyház-községétől, akár leányszövetséges csoportjának pénztárától kérve a szükséges összeget. Ha ez semmiképpen nem lehetséges (de csakis akkor), nagyon indokolt esetben némi segítyt központunk is ad, de ez nem lehet nagyobb az útiköltség egyharmadánál. *Jelentkezni legkésőbb június 20-ig kell* Járósi Andornénál (Kolozsvár, Kossuth Lajos-u. 2.) Részvételi díj 1 pengő, napi ellátási díj kb. 2 pengő. Hozni kell Bibliát, Énekeskönyvet, Zengjen hálaének-et, jegyzetet, pokrócot, lepedőt, kispárnát, fél kg. lisztet, 20 dkg. zsírt vagy vaját, 10 dkg. cukrot, 4 tojást (ezek árát természetesen leszámítjuk az ellátási díjából). — A közgyűlésre kiküldött vezetők hozzanak lelkészüktől megbízólevelet, csoportjukról beszámolót. Mindenki jelentse, hogy szállásra-kosztra tart-e igényt? *Mindenik megbeszélésre minden résztvevő készüljön el lelkiismeretesen.*

Július 2-án és 6-án a Baráti Szövetségnek lesz konferenciája; a közbeeső napokon minden tag résztvesz a vezetőkonferencián.

Ha a tanítói tanfolyamok miatt nagyon kevesen jelentkeznenek, augusztus 28—30-ra marad el a konferencia; kérem, minden jelentkező írja meg, hogy ez az idő megfelel-e számára?

Jelentkezésnél kérem pontos összegben megírni a segélykérést; ellenkező esetben nem adhatunk egy fillért sem. A június 20. után érkező kéréseket nem vehetjük figyelembe. — Szeretettel köszönt és vár mindnyájatokat

1941 júniusban

Járósi Andorné.

Leánynap Mezőpaniton, május 18 án.

Összesen körülbelül 150 tag részvételével, igen gazdag kegyelméből, sok áldott ajándék megnyerésével megvolt a Mezőpanit és környékén lakó leányok konferenciája. Nagy örömmel s igazán testvérszívvvel töltötték együtt ezt a napot. Nemcsak a leányszövetség tagjai, hanem az egész gyülekezet résztvevett a templomi előadásokon, amelyek így még többeknek szóló bizonyosságtételekké váltak. Az Úr adja, hogy ne pillanatnyi fellángolás legyen ennek a napnak drága hangulata és lelke, hanem éltető világosság és meleg minden eljövendő hétköznapi sötétsége és hidege között.

Itt az év vége és ismételten felhívjuk ifjúságunk figyelmét munkatáborunk tételeire. Kérjük vezetőinktől és tanárainktól forrásmunkákat és a nyár elején készítsük el munkáinkat. Beküldési határidő: szeptember 1. A tételeket februári számunkban találjátok meg. Munkára fel!

(Folytatás a boríték 2-ik oldaláról.)

Az V. nemzeti konferencián, a múlt évben, Losoncon határozatot hoztak, hogy a hatodikát Kolozsvárt rendezik meg. Erdélyi fiúk is résztvettek azon a nagygyűlésen, ahol az ünnepi szónok az ország katolikus miniszterelnöke, Teleki Pál volt. Amit akkor álomnak hittünk, most beteljesedett, a magyar KIE hatalmas tömeget gyűjt össze Kolozsvárra, hogy bizonyosságot tegyen a magyarokért is meghalt Krisztusért. Az IKE újában nagyon szerencsétlen a rendezvényeiben. Konferenciáink egymásután maradtak el, vezetőképzésünk meg sem indult, a nyári készülődésekről is egyelőre csak a legéletképesebb főiskolásoknál hallunk, a kerületi vezetőség még nem közölte terveit. A KIE nagygyűlés azonban bizonyos felelősséget jelent az IKE számára. Vendéglátók leszünk s a vendéglátáshoz nem elég a szeretet és a jóindulat, habár ezekre is szükség van, hanem elsősorban ügyesség kell. Nem szeretnénk, ha az erdélyi konferenciák rendezési hiányosságai a nemzeti nagygyűlést megzavarnák. A feladat rendkívül nagy, óriási tömeg ellátásáról van szó. Fel-tétlenül arra kérjük a kerületi vezetőséget, hogy katonaviselt és katonás szellemű emberekre bizza a nagygyűlés technikai részének alapos megszervezését és lebonyolítását. Elsősorban a kolozsvári református cserkészalakatok felhasználására gondolunk, mert megfelelő számú és megfelelően mozgatható személyzet nélkül rendezni nem lehet.

Az ilyen gyakorlati szempontokon túl még van valami kihangsúlyozni való. A hálaadás konferenciájáról nem hiányozhatik elsősorban éppen Erdély. Feltétlenül a hazai méreteknél nagyobb arányban kellene összegyűjtenünk az erdélyi ikéseket. De jó volna összeszedni református cserkészalakatunkat is. Az IKE eddig eléggé messze állott a cserkésztől, inkább némán szemlélte azt. A KIE Magyarországon annál szorosabban együttműködik a református cserkészzel. Jó volna a kolozsvári hálaadó konferenciára összegyűjteni néhány száz cserkészünket, akik talán valahol tábort is verhetnének s onnan vonulnának be napközben s bibliaórákra és megbeszélésekre. Ahhoz azonban, hogy néhány száz cserkészt és néhány száz ikést összehozzunk Erdélyből is a konferenciára, (mentől több falusi fiút várunk, hiszen munkánk jövője attól függ, hogy a falusi evangélikációt hogyan tudjuk elindítani) ahhoz már mostan elindítandó széleskörű levelezésre van szükségünk. Nehogy azt higgyük, hogy az erdélyi fiúk maguktól fognak özönlöni Kolozsvárra. Az utazási viszonyok ma olyan nehezek Erdélyben s a szegénység olyan nagy, különösen a Székelyföldön, hogy ügyes ember lesz az, aki ennek a feladatnak csak részben megfelelhet.

Azt izenjük a kerületi vezetőségnek, de azon túl Erdély minden református cserkészeinek és ikés fiújának:

Készülj Kolozsvárra!

Szerkesztésért felel: SÁRKÖZY ENDRE. — Felelős kiadó: BEKESS KÁROLY.

Nyomatott a „Grafika” könyvnyomdában, Kolozsvár, Hitler-tér 13. — Felelős vezető: Jordáky Lajos.